FAMIMOVE
PROTECTION OF FAMILIES ON THE MOVE

FAMILIES OP DE VLUCHT:
HET VERBINDEN VAN HET INTERNATIONAAL FAMILIERECHT EN HET MIGRATIERECHT EN HET VERSTERKEN VAN DE EFFECTIEVE TOEPASSING VAN HET HOGER BELANG VAN HET KIND IN GRENS-OVERSCHRIJDENDE BURGERLIJKE ZAKEN

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN VAN HET PROJECT

Co-funded by the European Union under the JUST-2022-JCOO program

Over Famimove

FAMIMOVE is een Europees project uitgevoerd door zeven Europese universiteiten namens de Europese Commissie onder het JUST-2022-JCOO Programma. FAMIMOVE staat voor "Families on the Move: De Coördinatie tussen Internationaal Familierecht en Migratierecht."

Het project onderzoekt de complexe uitdagingen waarmee individuen, juridische instellingen en samenlevingen geconfronteerd worden wanneer families grenzen overschrijden en migreren naar de Europese Unie. FAMIMOVE tracht inzicht te geven in de vaak over het hoofd geziene juridische moeilijkheden op het snijvlak van internationaal familierecht en migratierecht. Aangezien hierbij veel op het spel staat, zijn duidelijke en efficiënte juridische structuren cruciaal om vreedzame en rechtvaardige praktijken te waarborgen. FAMIMOVE verhoogt de wederzijdse bewustwording van de raakvlakken van deze praktijken. Het bevordert ook de dialoog tussen belanghebbenden, academici, maatschappelijk werkers en advocaten.

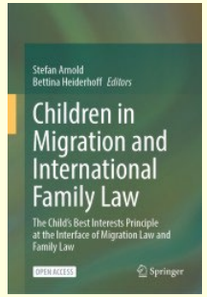
FAMIMOVE beoogt de situatie van kinderen en families op de vlucht te verbeteren door een beter begrip te krijgen van de mensenrechtenkwesties en de coördinatie tussen deze beleidsterreinen te bevorderen.

Project partners

Maastricht University
Lunds Universitet
Università degli Studi di Milano Bicocca – Dipartimento di Giurisprudenza – School of Law
Universität Münster
Ghent University
ELTE Eötvös Loránd University
UVSQ Université Paris-Saclay

Aanvullende informatie

https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-71598-3?sap-outbound-id=327B22A59279B697C12520431B4F9EDE33D1E96A

FAMIMOVE wordt mede gefinancierd door de Europese Unie. De weergegeven standpunten en meningen zijn echter uitsluitend die van de auteurs en weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of de Europese Commissie. Noch de Europese Unie, noch de Europese Commissie kunnen hiervoor verantwoordelijk worden gehouden.

Voogdij

Voogdij zorgt ervoor dat minderjarigen juridisch worden vertegenwoordigd en kunnen genieten van bescherming, zorg en onderwijs. In de context van gezinnen op de vlucht is voogdij vooral essentieel voor de bescherming van niet-begeleide minderjarige vluchtelingen. De praktijken van EU-lidstaten met betrekking tot het benoemen van voogden in de migratiecontext zijn echter ontoereikend. Problemen zijn er onder meer met betrekking tot het opvolgen van de minderjarigen en het tekort aan voogden,

- **FAMIMOVE onderzocht haalbare manieren om de praktijk van voogdij in de EU-lidstaten te verbeteren**. Zo zou de toewijzing van een voogd aan minderjarigen die zonder hun ouders in de EU aankomen in elke lidstaat zo snel mogelijk gewaarborgd moeten worden. Het verbeteren van de praktijk van voogdij stuit echter op moeilijkheden. De EU heeft geen bevoegdheid om familierechtelijke regels over voogdij op te stellen. De substantiële regels over voogdij zijn te vinden in de nationale rechtssystemen van de afzonderlijke lidstaten. Uiteraard moeten de lidstaten voldoen aan het EU-Handvest, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de standaarden van het VN-Kinderrechtenverdrag. Echter, het lijkt erop dat deze verplichtingen niet in alle gevallen worden nageleefd.
- FAMIMOVE liet zien hoe het EU-internationaal familierecht, met name de Brussel IIter-Verordening, verbetering kan brengen. Het project was ook gericht op een beter begrip van kwesties op het snijvlak van het internationaal familierecht en het migratierecht. Een van deze kwesties is de vraag welke minderjarigen geïdentificeerd kunnen worden als "niet-begeleid". FAMIMOVE onderzocht hoe de voogdij over niet-begeleide minderjarigen in verband staat met het Haags Kinderbeschermingsverdrag van 1996. Het project streefde er ook naar om grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van voogdij te verbeteren.

Vroegtijdig huwelijk

Wereldwijd komen vroegtijdige huwelijken nog steeds veel voor, met name in de minst ontwikkelde landen, Sub-Sahara Afrika, Zuid-Azië, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, maar ook in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Dit fenomeen heeft in Europa meer aandacht gekregen doordat jonge echtparen uit landen zoals Syrië of Afghanistan als gevolg van burgeroorlogen of politieke vervolging naar Europa zijn gevlucht,

- FAMIMOVE onderzocht de politieke en culturele achtergrond van vroegtijdige huwelijken. Het project bracht de uitdagingen in kaart die vroegtijdige huwelijken met zich meebrengen voor Europese rechtsstelsels. FAMIMOVE analyseerde de relevante wetgeving en besprak de verschillende institutionele kaders van vroegtijdige huwelijken. De meest controversiële vraag in deze context betreft de erkenning van vroegtijdige huwelijken die in het buitenland rechtsgeldig zijn gesloten.
- FAMIMOVE bood een vergelijkende studie aan met een focus op het Zweedse, Duitse en Oostenrijkse recht. Het project legde de nadruk op het belang van de meest kwetsbare betrokkenen – in het bijzonder het belang van jonge vrouwen, die statistisch gezien meestal de jongste echtgenoot in vroegtijdige huwelijken zijn. Het project toonde aan hoe flexibele benaderingen – zoals de Oostenrijkse benadering – instellingen in staat stellen om recht te spreken door middel van een *"case-by-case"* beoordeling.
- **FAMIMOVE** bracht verder aan het licht **waarom strikte benaderingen van niet-erkenning** – zoals de Zweedse en Duitse aanpak – **die gericht zijn op een symbolisch "verbod" op vroegtijdige huwelijken**, er niet toe leiden dat de belangen van deze kwetsbare personen beschermd worden. Het project besprak hoe de rechtvaardigheidsfunctie van de wet ernstig in gevaar kan komen door politieke inmenging voor migratiedoeleinden.

Kafāla

De erkenning van kafāla bevindt zich op het snijvlak van het internationaal familierecht, mensenrechten en het migratierecht. Kafāla is een kinderbeschermingsmaatregel in landen met shariawetgeving, waarbij de kenmerken ervan per staat verschillen. Een bijzondere uitdaging is dat deze beschermingsmaatregel onbekend is in de EU-lidstaten. In de context van migrerende gezinnen worden EU-lidstaten geconfronteerd met de vraag of en hoe een kafāla erkend kan worden.

- FAMIMOVE voerde een vergelijkende analyse uit van de verschillende benaderingen binnen de EU-lidstaten met betrekking tot deze vraag, waarbij ook de verschillen tussen kafāla en adoptie werden onderzocht. **FAMIMOVE benadrukte dat het belang van het kind de leidraad moet vormen voor de erkenning van kafāla**.

Volgens Artikel 20 van het VN-Kinderrechtenverdrag (CRC) is kafāla een alternatieve vorm van zorg voor kinderen die tijdelijk of permanent niet in hun gezin kunnen blijven. Artikel 33 van het Haags Kinderbeschermingsverdrag van 1996 voorziet in een verplicht raadplegingsmechanisme tussen de Verdragsluitende Staten (waaronder alle EU-lidstaten), dat ervoor wil zorgen dat voldoende waarborgen geïmplementeerd worden bij de totstandkoming van een grensoverschrijdende kafāla, zodat deze kan worden erkend in de Verdragsluitende Staten. De praktijk toont echter aan dat artikel 33 vaak niet (correct) wordt toegepast.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) heeft enige leidraad gegeven hoe om te gaan met een kafāla in de zaak SM (C-129/18). Daarnaast is het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) onder andere in de zaak Chbihi Loudoudi en anderen tegen België (zaaknummer 52265/10) ingegaan op kafāla. Deze uitspraken zijn echter niet allesomvattend, aangezien ze niet alle feitelijke scenario's dekken.

- FAMIMOVE vergrootte het bewustzijn over de bestaande diversiteit van kafāla's en waarschuwde voor de risico's van mensenhandel. Het moedigde ook de communicatie aan tussen professionals die een aanpak per geval hanteren.

FAMIMOVE
PROTECTION OF FAMILIES ON THE MOVE

FAMILIES ON THE MOVE:
DAS ZUSAMMENSPIEL VON INTERNATIONALEM FAMILIENRECHT UND MIGRATIONSRECHT UND DIE VERBESSERTE ANWENDUNG DES GRUNDSATZES DES KINDESWOHLS IN GRENZÜBERSCHREITENDEN ZIVILSACHEN

Schlüsselthemen des Projekts

Co-funded by the European Union under the JUST-2022-JCOO program

Über FAMIMOVE

FAMIMOVE ist ein europäisches Projekt, das von sieben europäischen Universitäten im Auftrag der Europäischen Kommission unter dem JUST-2022-JCOO-Programm durchgeführt wurde. FAMIMOVE steht für „Families on the Move: Die Koordination zwischen internationalem Familienrecht und Flüchtlingsrecht“. Das Projekt befasst sich mit den schwierigen Herausforderungen für Menschen, Institutionen und Gesellschaften, wenn Familien Grenzen überschreiten und in die EU migrieren. FAMIMOVE zeigte die oft übersehenen problematischen Schnittstellen von internationalem Familienrecht und Migrationsrecht auf. Dabei geht es um viel: Klare und effiziente rechtliche Strukturen sind unerlässlich, um faire und friedliche Praktiken sicherzustellen. FAMIMOVE förderte das wechselseitige Verständnis für die notwendige Koordination und den Dialog zwischen und innerhalb von Praxis und Wissenschaft. Das zentrale Ziel von FAMIMOVE war es, die Situation von Flüchtlingskindern und -familien zu verbessern, indem die menschenrechtliche Komponente sowie Koordinationserfordernisse betont wurden.

Projektpartner

Maastricht University

Lunds Universitet

Università degli Studi di Milano Bicocca – Dipartimento di Giurisprudenza – School of Law

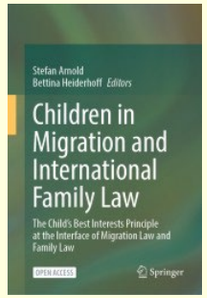
Universität Münster

Ghent University

ELTE Eötvös Loránd University

UVSQ université Paris-Saclay

Zusätzliche Informationen

https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-71598-3?sap-outbound-id=327B22A59279B697C12520431B4F9EDE33D1E96A

FAMIMOVE wird von der EU mitfinanziert. Die Ansichten und Meinungen sind ausschließlich diejenigen der jeweiligen Autorinnen und stimmen nicht notwendig mit denen der EU oder der Europäischen Kommission überein. Weder die EU noch die Europäische Kommission können für sie verantwortlich gemacht werden.

Vormundschaft

Durch Vormundschaft werden Minderjährige rechtlich vertreten und erhalten Schutz, Fürsorge und Bildung. Besonders im Kontext von Familien auf der Flucht ist dies relevant: Für den Schutz unbegleiteter minderjähriger Flüchtlinge ist Vormundschaft essenziell. Doch die Praxis der EU-Mitgliedstaaten bei der Bestellung von Vormündern im Migrationskontext ist nicht zufriedenstellend. Zu den Problemen zählen unzureichende Überwachung und Personalmangel.

• **FAMIMOVE erforschte, wie die Praxis der Vormundschaft in den EU-Mitgliedstaaten effektiv verbessert werden kann**. So muss etwa sichergestellt werden, dass unbegleitete minderjährige Flüchtlinge so schnell wie möglich einen Vormund erhalten. Dabei gibt es erhebliche Schwierigkeiten, insbesondere die fehlende Gesetzgebungskompetenz der EU: Für das materielle Vormundschaftsrecht ist das jeweilige Familienrecht der Mitgliedstaaten maßgeblich. Natürlich müssen die Vorgaben der EU-Charta, der Menschenrechtskonvention und der Kinderrechtskonvention beachtet werden. Doch das ist in der Praxis nicht immer der Fall.

• FAMIMOVE zeigte, wie das internationale Familienrecht der EU, insbesondere die Brüssel IIb-Verordnung, Instrumente zur Verbesserung der Situation bieten könnte. Das Projekt zielte auch darauf ab, die Schnittstelle von internationalem Familienrecht und Migrationsrecht besser zu verstehen, beispielswiese, unter welchen Voraussetzungen Minderjährige als „unbegleitet“ gelten. FAMIMOVE untersuchte, wie sich diese Fragen zum Haager Übereinkommen zum Schutz von Kindern verhalten. Das Projekt zielte auch darauf ab, die grenzüberschreitende Zusammenarbeit in Vormundschaftsangelegenheiten zu verbessern.

Frühehe

Frühehen sind noch heute weit verbreitet, insbesondere in Entwicklungsländern, Subsahara-Afrika, Südasien, Lateinamerika und der Karibik, aber auch im Nahen Osten und Nordafrika. Flüchtlingsbewegungen ließen das Phänomen auch in Europa wieder sichtbarer werden, nachdem junge Paare in Folge von Bürgerkriegen oder politischer Verfolgung aus Ländern wie Syrien oder Afghanistan nach Europa geflohen sind.

• FAMIMOVE erforschte Hindergründe der Frühehe und erklärte die Herausforderungen für europäische Rechtsordnungen. Das Projekt analysierte die rechtlichen und institutionellen Rahmenbedingungen von Frühehen. Die umstrittenste Frage betrifft die Anerkennung von Frühehen, die im Ausland wirksam geschlossen wurden.

• FAMIMOVE nahm eine rechtsvergleichende Analyse vor, die unter anderem schwedisches, deutsches und österreichisches Recht gegenüberstellte. Das Projekt betonte die Notwendigkeit, die verletzlichsten Personen effektiv zu schützen – insbesondere die jüngeren Ehepartner (meist junge Frauen) und Kinder, die vielleicht aus Frühehen hervorgegangen sind. FAMIMOVE zeigte, weshalb flexible Regulierungswege (wie etwa in Österreich) den beteiligten Institutionen ermöglichen, gerechte Einzelfallentscheidungen zu entwickeln.

• **FAMIMOVE** zeigte ferner auf, weshalb die **strikte Nicht-Anerkennung** (etwa in Schweden und Deutschland) **die schutzwürdigen Interessen der verletzlichsten Personen missachten und die Frühehe lediglich symbolisch ächten.** Zugleich erörterte das Projekt wie die Gerechtigkeitsfunktion des Rechts durch eine zu starke Politisierung ernsthaft in Gefahr geraten könnte.

Kafāla

Kafāla befindet sich an der Schnittstelle von internationalem Familienrecht, Menschenrechten und Flüchtlingsrecht. In islamisch geprägten Rechtsordnungen ist Kafāla eine Kinderschutzmaßnahme, die unterschiedliche Merkmale aufweisen kann. In den EU-Mitgliedstaaten ist sie dagegen unbekannt. Im Flüchtlingskontext führt das zu der Frage, ob und wie eine Kafāla in den Mitgliedstaaten anerkannt werden kann.

• FAMIMOVE analysierte die unterschiedlichen Ansätze der EU-Mitgliedstaaten vergleichend und untersuchte die Unterschiede zwischen Kafāla und Adoption. **FAMIMOVE betonte, dass das Kindeswohl die Anerkennung von Kafāla leiten muss.** Laut Artikel 20 der UN-Kinderrechtskonvention (CRC) ist Kafāla eine alternative Form der Betreuung für Kinder, die vorübergehend oder dauerhaft ihres familiären Umfelds beraubt sind. Artikel 33 des Haager Kinderschutzübereinkommens (1996) sieht einen obligatorischen Konsultationsmechanismus zwischen den Vertragsstaaten vor, um ausreichende Schutzmaßnahmen sicherzustellen, und die Kafāla-Anerkennung zu erleichtern. In der Praxis wird Artikel 33 indes oft nicht angemessen oder überhaupt nicht angewandt.

Der Europäische Gerichtshof (EuGH) hat im SM-Fall (C-129/18) einige Leitlinien zum Umgang mit Kafāla bereitgestellt. Darüber hinaus hat der Europäische Gerichtshof für Menschenrechte (EGMR) in Fällen wie Chbihi Loudoudi und Andere gegen Belgien (Antrag Nr. 52265/10) unter anderem auf Kafāla Bezug genommen. Diese Leitlinien sind jedoch nicht umfassend, da sie nicht alle tatsächlichen Szenarien abdecken.

• FAMIMOVE erhöhte das Bewusstsein für die bestehende Vielfalt der Kafāla und warnte vor den Risiken des Menschenhandels. Es förderte auch die Kommunikation unter Fachleuten und unterstützte die Einzelfalllösung.

FAMIMOVE

PROTECTION OF FAMILIES ON THE MOVE

FAMILIES ON THE MOVE:
CONNECTING THE FIELDS OF INTERNATIONAL FAMILY LAW AND MIGRATION LAW AND ENHANCING THE EFFECTIVE APPLICATION OF THE CHILD'S BEST INTEREST PRINCIPLE IN CROSS-BORDER CIVIL CASES

KEY ISSUES OF THE PROJECT

Co-funded by the European Union under the JUST-2022-JCOO program

About Famimove

FAMIMOVE is a truly European project carried out by seven European Universities on behalf of the European Commission under the JUST-2022-JCOO Programme. FAMIMOVE stands for "Families on the Move: The Coordination between International Family Law and Migration."

The project concerns the difficult challenges that individuals, legal institutions and societies face when families cross borders and migrate to the European Union. FAMIMOVE tried to shed light on the often overlooked legal difficulties at the interface between international family law and migration law as the stakes are high: clear and efficient legal structures are crucial to ensure peaceful and just practices. FAMIMOVE raised mutual awareness for the intersections of these practices. It also enhanced dialogues of stakeholders, Academics, caseworkers and lawyers.

FAMIMOVE's central aim was to improve the situation of children and families on the move by reaching a better understanding of the human rights issues and improving coordination between these policy areas.

Project partners

Maastricht University

Lunds Universitet

Università degli Studi di Milano Bicocca – Dipartimento di Giurisprudenza – School of Law

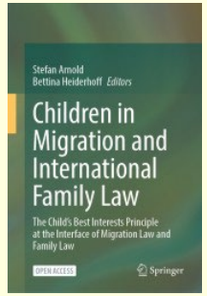
Universität Münster

Ghent University

ELTE Eötvös Loránd University

UVSQ université Paris-Saclay

Additional Information

https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-71598-3?sap-outbound-id=327B22A59279B697C12520431B4F9EDE33D1E96A

FAMIMOVE is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Commission. Neither the European Union nor the European Commission can be held responsible for them.

Guardianship

Guardianship ensures that minors are legally represented and enjoy protection, care and education. This is particularly important in the context of families on the move: Guardianship is essential for the protection of unaccompanied refugee minors. Yet, the EU Member States' practices of appointing guardians in the context of migration is not satisfactory. Problems include monitoring and staff shortages.

- **FAMIMOVE explored feasible ways to improve the practice of guardianship in the EU Member States.** For instance, it must be secured that minors who arrive in the EU without their parents, are appointed a guardian as soon as possible in every Member State. However, improving upon the practice of guardianship faces considerable difficulties. The European Union has no competence to establish substantive rules on guardianship in the area of family law. Thus, the substantive rules on guardianship are to be found in the substantive family laws of the single Member States. Of course, Member States must comply with the EU Charter, the Human Rights Convention and CRC standards. But it seems these obligations are not adhered to in all cases.
- FAMIMOVE showed how EU international family law, in particular the Brussels IIter Regulation, might offer instruments to improve the situation. The project also aimed at a better understanding of issues at the interface of international family law and migration law. One of these issues is the question of which minors can be categorised as "unaccompanied". FAMIMOVE explored how these questions relate to the 1996 Child Protection Convention. The project also aimed to enhance cross-border cooperation in guardianship matters.

Early Marriage

Worldwide, early marriages are still widespread, in particular, in the least developed countries, Sub-Saharan Africa, South Asia, Latin America and Caribbean, but also in the Middle East and North Africa. The phenomenon has gained visibility in Europe since young spouses from countries like Syria or Afghanistan have left for Europe as a result of civil wars or political persecution.

- FAMIMOVE explored the political and cultural background of early marriages. The project expounded the challenges early marriage poses for European legal systems. FAMIMOVE analysed the relevant laws and discussed the different institutional settings of early marriages. The most controversial question concerns the recognition of early marriages validly concluded abroad.
- FAMIMOVE offered a comparative evaluation with a focus on Swedish, German and Austrian Law. The project put an emphasis on the best interests of the most vulnerable persons involved – in particular the best interests of young women, who are statistically in most instances the younger spouse in early marriages. On that basis, the project showed how flexible approaches – like the Austrian approach – allow institutions to administer justice through careful case-by-case analysis.
- **FAMIMOVE** further **revealed why strict non-recognition approaches** – like the Swedish and German approach – **aim at a symbolic "outlawing" of early marriage while failing to protect the best interests of the persons most worthy of protection**. The project discussed how the justice function of the law can be seriously endangered if day-to-day politics intrude into the realm of law.

Kafāla

The recognition of kafāla is at the intersection of international family law, human rights, and migration law. Kafāla is a child protection measure in shariah law countries, with different characteristics across those States. Particularly challenging is that it is a measure unknown in EU Member States. In the context of families on the move, EU Member States are faced with the problem, whether and how a kafāla can be recognised.

- FAMIMOVE comparatively analysed EU Member States' different approaches to this issue, also exploring the differences between kafāla and adoption. **FAMIMOVE emphasised that the child's best interests must guide the recognition of kafāla.**

According to Article 20 of the CRC, kafāla is an alternative form of care for children deprived temporarily or permanently of their family environment. Article 33 of the 1996 Child Protection Convention provides a mandatory consultation mechanism between Contracting States (incl. all Member States), which seeks to ensure that sufficient safeguards are implemented when granting a cross-border kafāla, facilitating its recognition in the Contracting States. However, practice shows that Article 33 is often not applied adequately or not at all.

The CJEU has provided some guidance in dealing with kafāla in the SM Case (C-129/18). In addition, the ECtHR has touched upon kafāla in the case of Chbihi Loudoudi and Others v. Belgium (application no. 52265/10), among other cases. However, this guidance is not comprehensive, as it does not cover all factual scenarios.

- FAMIMOVE increased the awareness of the existing diversity of kafālas and warned of the risks of trafficking. It also encouraged communication among professionals taking a case-by-case approach.

FAMIMOVE
PROTECTION OF FAMILIES ON THE MOVE

FAMILIES ON THE MOVE:
LIER LE DROIT INTERNATIONAL DE LA FAMILLE ET LE DROIT DES MIGRATIONS POUR RENFORCER L'APPLICATION EFFECTIVE DU PRINCIPE DE L'INTÉRÊT SUPÉRIEUR DE L'ENFANT DANS LES AFFAIRES CIVILES TRANSFRONTALIÈRES

Points clés du projet

Co-funded by the European Union under the JUST-2022-JCOO program

A propos de Famimove

FAMIMOVE est un projet européen mené par sept universités pour la Commission européenne dans le cadre du programme JUST-2022-JCOO.

FAMIMOVE pour « Families on the Move : (Familles en mouvement) vise à coordonner le droit international de la famille et le droit des migrations.

D'importants défis doivent être relevés lorsque les familles traversent les frontières et entrent dans l'Union européenne. FAMIMOVE se place à l'interface entre le droit international de la famille et le droit des migrations pour suggérer la mise en place d'un cadre juridique clair permettant de garantir des bonnes pratiques en dépit de la diversité des intervenants.

FAMIMOVE a permis de nouer le dialogue entre les parties prenantes, les universitaires, les travailleurs sociaux et les avocats.

L'objectif principal de FAMIMOVE est d'améliorer la situation des enfants et des familles en déplacement en garantissant le respect des droits de l'homme et en améliorant la coordination des règles et des intervenants.

Partenaires

Maastricht University

Lunds Universitet

Università degli Studi di Milano Bicocca – Dipartimento di Giurisprudenza – School of Law

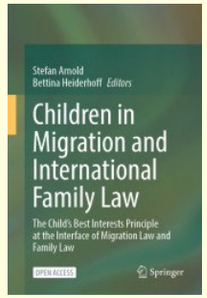
Universität Münster

Ghent University

ELTE Eötvös Loránd University

UVSQ université Paris-Saclay

Informations complémentaires

https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-71598-3?sap-outbound-id=327B22A59279B697C12520431B4F9EDE33D1E96A

FAMIMOVE est cofinancé par l'Union européenne. Les points de vue et opinions exprimés sont toutefois ceux des auteurs et ne reflètent pas nécessairement ceux de l'Union européenne ou de la Commission européenne. Ni l'Union européenne ni la Commission européenne ne peuvent en être tenues pour responsables.

Tutelle des mineurs

La tutelle permet aux mineurs d'avoir un représentant légal et de bénéficier d'une protection en matière d'éducation et de soins. Elle est fort utile dans le contexte des familles en déplacement et essentielle pour la protection des mineurs non accompagnés. Pourtant, les pratiques des États membres de l'UE en matière de désignation de tuteurs dans le contexte de la migration ne sont pas satisfaisantes. Les problèmes concernent notamment le suivi et le manque de personnel.

FAMIMOVE a réfléchi aux moyens pour améliorer les pratiques dans les États membres de l'UE. Il faudrait par exemple s'assurer que les mineurs qui arrivent dans l'UE sans leurs parents se voient désigner un tuteur dès que possible dans chaque État membre. Cependant, les difficultés sont considérables. L'Union européenne n'est pas compétente pour établir des règles matérielles sur la tutelle dans le domaine du droit de la famille. Par conséquent, les règles de fond sur la tutelle se trouvent dans le droit des différents États membres et sont très diverses. Les Etats doivent toutefois respecter la Charte des droits fondamentaux de l'UE, la Convention des droits de l'homme et la Convention internationale sur les droits de l'enfant. Il semble que les obligations découlant de ces textes ne soient pas toujours respectées. FAMIMOVE a montré comment le droit européen de la famille, en particulier le règlement Bruxelles IIter, pouvait offrir des instruments pour améliorer la situation.

Le projet visait également à mieux comprendre les questions à l'interface du droit international de la famille et du droit de la migration. L'une de ces questions est de savoir quels mineurs peuvent être considérés comme « non accompagnés ». FAMIMOVE a étudié la manière dont ces questions sont liées à la Convention de 1996 sur la protection des enfants. Le projet visait aussi à renforcer la coopération transfrontalière en matière de tutelle.

Mariage précoce

Les mariages précoces sont encore très répandus dans le monde, en Afrique subsaharienne, en Asie du Sud, en Amérique latine et dans les Caraïbes, mais aussi au Moyen-Orient et en Afrique du Nord. Le phénomène a gagné en visibilité en Europe depuis que de jeunes époux originaires de Syrie ou d'Afghanistan sont arrivés dans l'UE à la suite de guerres civiles ou de persécutions politiques.

FAMIMOVE a exploré le contexte politique et culturel des mariages précoces et identifié les défis que posent les mariages précoces aux systèmes juridiques européens. FAMIMOVE a analysé les lois pertinentes et discuté des différents cadres institutionnels des mariages précoces. La question la plus controversée concerne la reconnaissance des mariages précoces valablement conclus à l'étranger.

FAMIMOVE a proposé une évaluation comparative en mettant l'accent sur les législations suédoise, allemande et autrichienne. Le projet a mis l'accent sur l'intérêt supérieur des personnes concernées les plus vulnérables - en particulier l'intérêt supérieur des jeunes femmes, qui sont statistiquement dans la plupart des cas le conjoint le plus jeune dans les mariages précoces. Sur cette base, le projet a montré comment des approches flexibles - comme l'approche autrichienne - permettent aux institutions de trouver une solution satisfaisante par le biais d'une analyse minutieuse au cas par cas

Les refus de reconnaissance stricts – pratiqués en Suède et en Allemagne - visent à une « mise hors la loi » symbolique du mariage précoce. Elles ne protègent pas les intérêts des personnes vulnérables. FAMIMOVE a mis en lumière le risque que les considérations politiques font peser sur l'Etat de droit.

Kafāla

La kafāla est une mesure de protection de l'enfant dans les pays régis par la charia, avec des caractéristiques différentes d'un État à l'autre. Le fait qu'il s'agisse d'une mesure inconnue dans les États membres de l'UE constitue un défi majeur. Dans le contexte des familles en mouvement, les États membres de l'UE sont confrontés au problème de savoir si et comment une kafāla peut être reconnue.

FAMIMOVE a comparé les différentes approches des États membres de l'UE sur cette question, en explorant également les différences entre la kafāla et l'adoption. FAMIMOVE a souligné que l'intérêt supérieur de l'enfant doit guider la reconnaissance d'une kafāla.

Selon l'article 20 de la Convention sur les droits de l'enfant, la kafāla est une forme alternative de prise en charge des enfants privés temporairement ou définitivement de leur milieu familial. L'article 33 de la Convention de 1996 sur la protection des enfants prévoit un mécanisme de consultation préalable obligatoire entre les États contractants (y compris tous les États membres), qui vise à assurer la mise en œuvre de garanties suffisantes lors de l'octroi d'une kafāla transfrontalière, facilitant ainsi sa reconnaissance dans les États contractants. FAMIMOVE a montré que l'article 33 est souvent ignoré ou mal appliqué. La jurisprudence de la CJUE (affaire SM (C-129/18) et de la Cour européenne des droits de l'homme (affaire Chbihi Loudoudi et autres c. Belgique, requête n° 52265/10) donne des orientations mais elles sont loin d'être exhaustives et de couvrir tous les scénarios possibles. FAMIMOVE a permis de sensibiliser les acteurs à la diversité des kafālas et a mis en garde contre les risques de traite. Il a également encouragé les professionnels à communiquer entre eux et à adopter une approche au cas-par-cas.

FAMIMOVE
PROTECTION OF FAMILIES ON THE MOVE

ÚTON LÉVŐ CSALÁDOK:
A NEMZETKÖZI CSALÁDJOG ÉS A MIGRÁCIÓ JOGI TERÜLETEINEK ÖSSZEKAPCSOLÁSA ÉS A GYERMEK LEGFŐBB ÉRDEKE HATÉKONY ALKALMAZÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSE A HATÁROKAT ÁTLÉPŐ POLGÁRI JOGI ESETEKBEN

A PROJEKT KULCSKÉRDÉSEI

Co-funded by the European Union under the JUST-2022-JCOO program

A FAMIMOVE-ról

A FAMIMOVE teljességgel európai projekt, amelyet hét európai egyetem valósított meg az Európai Bizottság részéről, a JUST-2022-JCOO Program keretében. A FAMIMOVE jelentése: “Családok mozgásban: a nemzetközi családjog és a migráció közötti együttműködés.“

A projekt azokkal a különös kihívásokkal foglalkozik, amelyekkel az egyének, jogintézmények és társadalmak szembesülnek akkor, amikor családok a határokat átlépve az Európai Unióba vándorolnak. A FAMIMOVE a nemzetközi családjog és menekültjog közötti kapcsolódások azon gyakran szem elől tévesztett jogi nehézségeire kívánja felhívni a figyelmet, amelyeknek nagy a tétje: az egyértelmű és hatékony jogi struktúrák nélkülözhetetlenek a békés és méltányos gyakorlat kialakulásához. A FAMIMOVE ezen gyakorlatok találkozási pontjai tekintetében törekedett a tudatosság növelésére, ahogyan arra is, hogy az érdekeltek, tudósok, az adott ügyeket intéző szakemberek és jogászok között párbeszéd valósuljon meg.

A FAMIMOVE fő törekvése az volt, hogy az úton lévő családok és gyermekek helyzetét az emberi jogi kérdések jobb megértésével és az érintett területek közötti együttműködés növelésével javítsák.

A projektben résztvevő partnerek

Maastricht University

LUNDS UNIVERSITET

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI MILANO BICOCCA
DIPARTIMENTO DI GIURISPRUDENZA
SCHOOL OF LAW

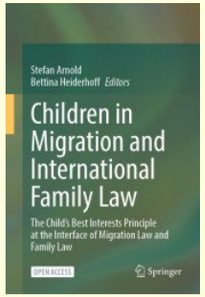
Universität Münster

GHENT UNIVERSITY

ELTE EÖTVÖS LORÁND UNIVERSITY

UVSQ université PARIS-SACLAY

További információk

https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-71598-3?sap-outbound-id=327B22A59279B697C12520431B4F9EDE33D1E96A

A FAMIMOVE az Európai Unió társfinanszírozásában működik. Az itt megfogalmazott vélemények és álláspontok csak azok szerzőinek véleményei és álláspontjai és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió és az Európai Bizottság véleményét és álláspontját. Sem az Európai Unió, sem az Európai Bizottság nem tartozik ezekért felelősséggel.

Gyámság

A gyámság a kiskorúak számára biztosítja a törvényes képviseletet, ahogyan azt is, hogy védelemben, gondoskodásban és oktatásban részesüljenek. Ez különösen fontos az úton lévő családok esetében: a gyámság nélkülözhetetlen a kísérő nélküli kiskorú menekültek számára. Mindazonáltal, az EU tagállamok gyámok kirendelésére vonatkozó gyakorlata menekült kiskorúak esetén korántsem kielégítő. A nehézségek közé tartozik a monitoring tevékenység hiánya és a létszámhiány.

▪ **A FAMIMOVE megvalósítható eszközöket keresett az EU tagállamokban a gyámsággal kapcsolatos gyakorlat fejlesztése érdekében.** Például biztosítani kell azt, hogy az EU-ba szüleik nélkül érkező kiskorúak számára minden EU tagállamban a lehető leghamarabb gyámot rendeljenek. Mindazonáltal, a gyámsággal kapcsolatos gyakorlat javítása komoly nehézségekbe ütközik. Az Európai Unió nem rendelkezik hatáskörrel arra nézve, hogy a családjog terén gyámsággal kapcsolatos anyagi jogi szabályokat hozzon, így a gyámsággal kapcsolatos anyagi jogi szabályok az egyes tagállamok családjogi szabályai között találhatók. Ugyan természetesen a tagállamok kötelesek figyelemmel lenni az EU Alapjogi Chartájában, az Emberi Jogok Európai Egyezményében, valamint a Gyermekjogi Egyezményben foglaltakra, úgy tűnik, hogy ezeket a kötelezettségeket nem minden esetben tartják be.

▪ **A FAMIMOVE rámutatott arra, hogy az EU nemzetközi családjoga, és különösen a Brüsszel IIB rendelet milyen eszközöket kínál a helyzet javításához**, továbbá a nemzetközi családjogi és migrációs jog találkozási területein felmerülő kérdések jobb megértését is célozta. Utóbbiak egyike a kiskorúak „kísérő nélküliként” történő besorolása. A FAMIMOVE feltárta, hogy ezek a kérdések miként kapcsolódnak az 1996. évi Gyermekvédelmi Egyezményhez. A projekt gyámsági ügyekben a határokat átlépő együttműködés elősegítését is célul tűzte ki.

Korai házasság

A korai házasságok még napjainkban is világszerte elterjedtek, így különösen a kevéssé fejlett országokban, a szubszaharai Afrikában, Dél-Ázsiában, Latin-Amerikában, a Karib-térségben, de a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. A korai házasság jelensége azt követően vált Európában láthatóvá, hogy fiatal házaspárok polgárháborúk vagy politikai üldöztetés miatt Szíriából vagy Afganisztánból Európába érkeztek.

▪ **A FAMIMOVE feltárta a korai házasságok politikai és kulturális hátterét**, és az is tárgyalásra került, hogy milyen kihívásokat jelent a korai házasság az európai jogrendszerek számára. A FAMIMOVE elemezte a korai házasság jogi szabályait, valamint megvitatta annak különböző intézményi formáit. A leginkább ellentmondásos kérdések a külföldön érvényesen megkötött korai házasságok elismerésével kapcsolatosak.

▪ A FAMIMOVE a svéd, német és osztrák jog összehasonlító értékelését is elvégezte és hangsúlyt helyezett az érintett legsérülékenyebb személyek, azaz a fiatal nők legfőbb érdekének a védelmére, tekintettel arra is, hogy ezek a nők rendszerint a fiatalabbak a korai házasságokban. A projekt rámutatott arra is, hogy a rugalmas megoldások – mint például az osztrák jogban alkalmazottak – az igazságszolgáltatást gondos eseti elemzés mellett teszik lehetővé.

▪ **A FAMIMOVE feltárta azt is, hogy az elismerést lehetővé nem tevő merev megközelítések** – mint a svéd és német – **a korai házasság szimbolikus „törvényen kívül hagyását” célozzák,** amellett, hogy a védelemre leginkább rászoruló személyek legfőbb érdekét figyelmen kívül hagyják. A projekt során tárgyalásra került az is, hogy a napi politika jogba való beszűrődése miként akadályozza a jogi működést.

Kafāla

A kafāla elismerésének kérdése a nemzetközi családjog, az emberi jogok és a migrációs jog találkozási pontjában áll. A kafāla a sharia jogot alkalmazó országok gyermekvédelmi intézkedése és ezekben az országban különböző jellemzőkkel rendelkezik. Különösen nagy kihívást jelent az, hogy az EU tagállamaiban ez az intézmény nem ismert. Az úton lévő családok tekintetében az EU tagállamai azzal a kérdéssel találkoznak, hogy hol és milyen módon ismerik el a kafāla-t.

▪ A FAMIMOVE összevetette az EU tagállamokban alkalmazott eltérő megközelítéseket és feltárta a kafāla és az örökbefogadás közötti különbségeket. **A FAMIMOVE kiemelte, hogy a gyermek legfőbb érdekének kell a kafāla elismerése során döntő jelentőségűnek lennie.**

A Gyermekjogi Egyezmény 20. cikke szerint a kafāla a családi környezetüktől ideiglenesen vagy véglegesen megfosztott gyermekek helyettesítő védelmének egyik formája. Az 1996. évi Gyermekvédelmi Egyezmény 33. cikke olyan kötelező konzultációs mechanizmust biztosít a részes államok (ideértve az EU tagállamait) között, amely a részes államokban az elismerést is elősegítő garanciákat nyújt a határokat átlépő kafāla engedélyezése során. A gyakorlat ugyanakkor azt mutatja, hogy a 33. cikket vagy nem, vagy nem kielégítően alkalmazzák.

Az EUB az SM ügyben (C-129/18) némi iránymutatást adott a kafāla tekintetében, és többek között a Chbihi Loudoudi és mások v. Belgium ügyben (52265/10) az EJEB is érintette a kafāla intézményét. Ez az iránymutatás nem átfogó, hiszen nem fedi le valamennyi esetkört.

▪ A FAMIMOVE hozzájárult a különböző helyeken alkalmazott kafāla sokféleségéről való nagyobb mértékű informáltsághoz, és felhívta a figyelmet a gyermekkereskedelem veszélyére; mindemellett pedig bátorította a szakemberek között az egyes esetek kapcsán folytatott kommunikációt.

FAMIMOVE
PROTECTION OF FAMILIES ON THE MOVE

FAMIGLIE IN MOVIMENTO:
IL COORDINAMENTO TRA DIRITTO INTERNAZIONALE PRIVATO DELLA FAMIGLIA E DIRITTO MIGRATORIO
E IL RAFFORZAMENTO DEL PRINCIPIO DEL SUPERIORE INTERESSE DEL MINORE NELLE CAUSE CIVILI TRANSFRONTALIERE

IL FOCUS DEL PROGETTO

Co-funded by the European Union under the JUST-2022-JCOO program

Che cos'è FAMIMOVE

FAMIMOVE è un'iniziativa autenticamente europea, promossa da sette università dell'UE sotto l'egida della Commissione europea, nell'ambito del programma JUST-2022-JCOO. L'acronimo FAMIMOVE sta per «Famiglie in movimento: il coordinamento tra diritto internazionale privato della famiglia e diritto migratorio».

Il progetto ha ad oggetto le sfide che persone, istituzioni e la società nel suo complesso sono chiamati ad affrontare quando le famiglie attraversano i confini e migrano verso l'Unione europea. FAMIMOVE intende fare luce sulle difficoltà, spesso trascurate, derivanti dall'interazione tra il diritto internazionale privato della famiglia e il diritto migratorio. Gli interessi in gioco sono rilevanti: disporre di strumenti giuridici adeguati è essenziale per garantire una prassi equa e sicura. FAMIMOVE contribuisce a sensibilizzare l'opinione pubblica riguardo all'interazione tra questi settori, anche potenziando il dialogo tra parti interessate, accademici, professionisti del settore e giuristi.

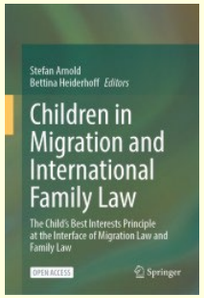
L'obiettivo primario di FAMIMOVE è quello di migliorare la condizione in cui si trovano i minori e le famiglie in movimento, favorendo una più profonda comprensione delle tematiche legate ai diritti fondamentali e migliorando il coordinamento tra i diversi ambiti giuridici coinvolti.

I partners del progetto

Maastricht University
Lunds Universitet
Università degli Studi di Milano Bicocca – Dipartimento di Giurisprudenza – School of Law
Universität Münster
Ghent University
ELTE Eötvös Loránd University
UVSQ Université Paris-Saclay

Ulteriori informazioni

https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-71598-3?sap-outbound-id=327B22A59279B697C12520431B4F9EDE33D1E96A

FAMIMOVE è un progetto co-finanziato dall'Unione europea. Le opinioni espresse appartengono, tuttavia, ai soli autori e non riflettono necessariamente le opinioni dell'Unione europea o della Commissione europea. L'Unione europea e la Commissione europea non possono esserne ritenute responsabili.

La nomina del tutore

La nomina di un tutore assicura che i minori siano adeguatamente rappresentati sul piano legale, ricevendo così protezione, cura e istruzione. Questo aspetto riveste una particolare importanza nel contesto delle famiglie in movimento: la nomina del tutore è essenziale per la tutela dei minori rifugiati non accompagnati. Tuttavia, le prassi adottate dagli Stati membri dell'UE per la nomina dei tutori in ambito migratorio non sono soddisfacenti. I problemi rilevati si estendono al monitoraggio della prassi e alla carenza di personale adeguatamente formato a rappresentare minori non accompagnati.

- FAMIMOVE ha esaminato i diversi approcci per la nomina del tutore negli Stati membri dell'UE, con particolare riguardo al sistema giuridico italiano, ungherese e belga, rilevando differenze molto marcate. D'altra parte l'Unione Europea non ha competenza in materia e la rilevante disciplina deve essere individuata nel diritto di famiglia dei singoli Stati membri.
- **FAMIMOVE ha evidenziato come il diritto internazionale privato della famiglia, segnatamente il regolamento Bruxelles I*ter* ma anche la Convenzione dell'Aia del 1996 sulla protezione dei minori possa fornire strumenti utili per proteggere il minore in modo più efficace**. Il progetto si propone di approfondire la comprensione delle problematiche legate all'interazione tra il diritto internazionale privato della famiglia e il diritto migratorio. Una di queste riguarda la questione di quali minori debbano essere considerati "non accompagnati". FAMIMOVE ha esplorato le modalità con cui tali questioni si intersecano con la Convenzione del 1996 sulla protezione dei minori. L'iniziativa si proponeva, altresì, di rafforzare la cooperazione transfrontaliera nell'ambito della nomina del tutore e del riconoscimento dell'atto di nomina.

I matrimoni forzati

I matrimoni forzati continuano a essere una pratica diffusa in tutto il mondo, in particolare nei Paesi meno sviluppati, nell'Africa subsahariana, nell'Asia meridionale, in America Latina e nei Caraibi, così come nel Medio Oriente e nell'Africa del Nord. Tale fenomeno ha suscitato crescente preoccupazione in Europa, in seguito all'arrivo di giovani coniugi provenienti da Paesi come la Siria e l'Afghanistan, giunti in Europa a causa di conflitti armati o persecuzioni politiche. FAMIMOVE ha esaminato il contesto politico e culturale dei matrimoni forzati, illustrando le sfide che il matrimonio precoce pone per i sistemi giuridici europei. Il progetto ha analizzato le normative pertinenti e i diversi contesti istituzionali, focalizzandosi sul controverso tema del riconoscimento dei matrimoni forzati validamente conclusi all'estero.

- FAMIMOVE ha condotto una valutazione comparativa, concentrandosi in particolare sui sistemi giuridici svedese, tedesco e austriaco. Il progetto ha posto l'accento sugli interessi delle persone coinvolte, con una particolare attenzione verso le categorie più vulnerabili, in particolare le giovani donne, che, tra i coniugi, sono statisticamente le più giovani. Su tale base, l'iniziativa ha messo in luce come approcci flessibili, come quello adottato in Austria, consentano alle istituzioni di amministrare la giustizia attraverso un'attenta valutazione caso per caso.
- **FAMIMOVE ha messo in luce come approcci più restrittivi**, come quelli adottati in Svezia e in Germania, **tendano a promuovere un "divieto" simbolico del matrimonio precoce, senza garantire una protezione adeguata degli interessi delle persone più vulnerabili.** Il progetto ha altresì analizzato come l'ingerenza della politica possa compromettere la funzione giuridica.

L'istituto della *kafāla*

Il riconoscimento della *kafāla* si colloca all'intersezione tra il diritto internazionale della famiglia, i diritti umani e il diritto migratorio. La *kafāla* è una misura di protezione dei minori adottata nei Paesi in cui è in vigore la *sharia*, con caratteristiche che variano da Stato a Stato. La principale difficoltà risiede nel fatto che tale istituto non è riconosciuto negli Stati membri dell'Unione europea, cosicché gli Stati devono stabilire se e come riconoscere la *kafāla*.

- FAMIMOVE ha condotto un'analisi comparata delle diverse posizioni adottate dagli Stati membri dell'UE sul tema, esaminando anche le distinzioni tra *kafāla* e adozione. **FAMIMOVE ha sottolineato che il riconoscimento della *kafāla* deve essere sempre orientato al superiore interesse del minore**.

Secondo l'articolo 20 della Convenzione Onu sui diritti dell'infanzia e dell'adolescenza, la *kafāla* è una forma alternativa di tutela per i bambini privati temporaneamente o permanentemente del loro ambiente familiare. L'articolo 33 della Convenzione dell'aia del 1996 sulla protezione dei minori prevede un meccanismo di consultazione obbligatoria tra gli Stati contraenti, che mira a garantire che siano attuate adeguate tutele quando viene concessa una *kafāla* transfrontaliera, facilitandone il riconoscimento negli Stati contraenti. Tuttavia, la pratica dimostra che l'articolo 33 spesso non viene applicato adeguatamente o per nulla.

FAMIMOVE ha incrementato la consapevolezza riguardo l'esistenza di diverse tipologie di *kafāla* e ha messo in guardia dai rischi connessi al traffico di minori. Inoltre, ha promosso la comunicazione tra i professionisti, **adottando un approccio personalizzato e mirato caso per caso**.

FAMIMOVE

PROTECTION OF FAMILIES ON THE MOVE

HET VERBINDEN VAN INTERNATIONAAL FAMILIERECHT EN MIGRATIERECHT EN HET VERSTERKEN VAN DE EFFECTIEVE TOEPASSING VAN HET BEGINSEL VAN HET BELANG VAN HET KIND IN GRENSOVERSCHRIJDENDE CIVIELE ZAKEN

BELANGRIJKE KWESTIES VAN HET PROJECT

Medegefinancierd door de Europese Unie

Over FAMIMOVE

FAMIMOVE is een Europees project dat wordt uitgevoerd door zeven Europese universiteiten namens de Europese Commissie onder het JUST-2022-JCOO-programma. FAMIMOVE staat voor "Families on the Move: The Coordination between International Family Law and Migration."

Het project richt zich op de uitdagende problemen waarmee individuen, juridische instellingen en samenlevingen te maken krijgen wanneer gezinnen grenzen oversteken en migreren naar de Europese Unie. FAMIMOVE werpt licht op de vaak over het hoofd geziene juridische moeilijkheden op het snijvlak van internationaal familierecht en migratierecht. De belangen zijn namelijk groot: duidelijke en efficiënte juridische structuren zijn cruciaal om vreedzame en rechtvaardige praktijken te waarborgen. FAMIMOVE heeft het wederzijds bewustzijn over de raakvlakken van deze praktijken bevorderd en de dialoog tussen belanghebbenden, academici, hulpverleners en advocaten versterkt.

Het centrale doel van FAMIMOVE was om de situatie van kinderen en gezinnen die 'onderweg zijn' te verbeteren door een beter begrip van mensenrechtenkwesties en een verbeterde coördinatie tussen deze beleidsgebieden.

PROJECTPARTNERS

Maastricht University

Lunds Universitet

Università degli Studi di Milano Bicocca – Dipartimento di Giurisprudenza – School of Law

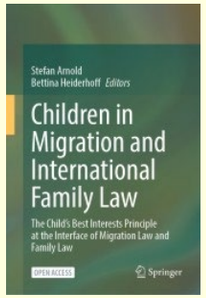
Universität Münster

Ghent University

ELTE Eötvös Loránd University

UVSQ Université Paris-Saclay

Aanvullende informatie

https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-71598-3?sap-outbound-id=327B22A59279B697C12520431B4F9EDE33D1E96A

FAMIMOVE wordt mede gefinancierd door de Europese Unie. De meningen en standpunten in deze folder zijn echter uitsluitend die van de auteurs en weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of de Europese Commissie. Noch de Europese Unie, noch de Europese Commissie kan hiervoor verantwoordelijk worden gehouden.

Ouderlijk gezag en voogdij

Gezag zorgt ervoor dat minderjarigen juridisch worden vertegenwoordigd en dat zij bescherming, zorg en onderwijs genieten. Dit is vooral belangrijk in de context van gezinnen die onderweg zijn: gezag is essentieel voor de bescherming van niet-begeleide vluchtelingenkinderen. Toch zijn de praktijken van EU-lidstaten bij het regelen van gezag in het kader van migratie niet bevredigend. Problemen omvatten gebrekkige monitoring en personeelstekorten.

FAMIMOVE onderzocht haalbare manieren om de gezagspraktijk in EU-lidstaten te verbeteren. Zo moet worden gewaarborgd dat minderjarigen die zonder ouders in de EU aankomen, in elke lidstaat zo snel mogelijk een voogd toegewezen krijgen. Verbeteringen aan de voogdijpraktijken worden echter bemoeilijkt door aanzienlijke obstakels. De Europese Unie heeft geen bevoegdheid om inhoudelijke regels vast te stellen over gezag in het familierecht. De materiële regels over gezag worden dan ook gevonden in het nationale familierecht van de afzonderlijke lidstaten. Uiteraard moeten de lidstaten voldoen aan het EU-Handvest, het EVRM en de standaarden van het VN-Kinderrechtenverdrag (IVRK). Het lijkt er echter op dat deze verplichtingen niet in alle gevallen worden nageleefd.

FAMIMOVE heeft laten zien hoe het EU-internationaal familierecht, in het bijzonder de Brussel IIter-verordening, instrumenten kan bieden om de situatie te verbeteren. Daarnaast beoogde het project een beter begrip van vraagstukken op het snijvlak van internationaal familierecht en migratierecht. Een van deze vraagstukken is de vraag welke minderjarigen kunnen worden gecategoriseerd als "niet-begeleide minderjarigen". FAMIMOVE onderzocht de samenhang tussen deze vragen en het Haags Kinderbeschermingsverdrag van 1996. Het project beoogde ook grensoverschrijdende samenwerking in gezagskwesties te bevorderen.

Kindhuwelijken

Wereldwijd komen kindhuwelijken nog steeds vaak voor , vooral in de minst ontwikkelde landen van Sub-Sahara Afrika, Zuid-Azië, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, maar ook in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Het fenomeen heeft in Europa meer zichtbaarheid gekregen sinds jonge echtgenoten uit landen zoals Syrië, Eritrea of Afghanistan naar Europa zijn gevlucht als gevolg van burgeroorlogen of politieke vervolging.

FAMIMOVE onderzocht de politieke en culturele achtergrond van kindhuwelijken. Het project bracht de uitdagingen in kaart die kindhuwelijken stellen aan Europese rechtsstelsels. FAMIMOVE analyseerde de relevante wetgeving en besprak de verschillende institutionele kaders rond kindhuwelijken. De meest controversiële vraag betreft de erkenning van kindhuwelijken die in het buitenland rechtsgeldig zijn gesloten.

Het project kende een vergelijkende evaluatie met een focus op het Zweedse, Duitse en Oostenrijkse recht. De nadruk werd gelegd op de belangen van de meest kwetsbare betrokkenen – in het bijzonder de belangen van jonge vrouwen, die statistisch gezien meestal de minderjarige echtgenoot zijn in kindhuwelijken. Op basis daarvan toonde het project hoe flexibele benaderingen – zoals de Oostenrijkse aanpak – instellingen in staat stellen recht te doen door middel van zorgvuldige van geval tot geval analyse.

FAMIMOVE heeft voorts blootgelegd dat strikte benaderingen van niet-erkenning, zoals de Zweedse en Duitse, **gericht zijn op een symbolisch "verbieden" van kindhuwelijken, maar er niet in slagen de belangen van de meest beschermenswaardige personen te waarborgen.** In het project werd besproken hoe de rechtvaardigheidsfunctie van de wet ernstig in gevaar kan worden gebracht wanneer de dagelijkse politiek doordringt in het domein van het recht.

Kafāla

De erkenning van kafāla begeeft zich op het snijvlak van internationaal familierecht, mensenrechten en migratierecht. Kafāla is een kinderbeschermingsmaatregel in landen met sharia-wetgeving, die per land verschillende kenmerken kan vertonen. Een bijzondere uitdaging is dat het een maatregel is die onbekend is in de EU-lidstaten. In de context van gezinnen die onderweg zijn, worden EU-lidstaten geconfronteerd met de vraag of en hoe een kafāla kan worden erkend.

FAMIMOVE analyseerde en vergeleek de verschillende benaderingen van EU-lidstaten en onderzocht de verschillen tussen kafāla en adoptie. **FAMIMOVE benadrukte dat het belang van het kind leidend moet zijn bij de erkenning van kafāla.**

Volgens artikel 20 van het IVRK is kafāla een alternatieve vorm van zorg voor kinderen die tijdelijk of permanent hun gezinsomgeving zijn kwijtgeraakt. Artikel 33 van het Haags Kinderbeschermingsverdrag van 1996 voorziet in een verplicht consultatiemechanisme tussen verdragsstaten (inclusief alle EU-lidstaten) dat beoogt voldoende waarborgen in te bouwen bij het toestaan van een grensoverschrijdende kafāla, waarmee de erkenning in verdragsstaten mogelijk wordt gemaakt. De praktijk laat echter zien dat artikel 33 vaak niet goed of helemaal niet wordt toegepast.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) heeft enige richtlijnen gegeven voor de beoordeling van kafāla in de zaak SM (C-129/18). Daarnaast heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) kafāla aandacht gegeven in, naast andere zaken, de zaak Chbihi Loudoudi en anderen t. België (nr. 52265/10),. Deze richtlijnen zijn echter niet alomvattend en dekken niet alle feitelijke scenario's.

FAMIMOVE heeft het bewustzijn over de bestaande diversiteit aan kafāla-systemen vergroot en heeft gewaarschuwd voor de risico's van mensenhandel. Het project stimuleerde ook communicatie tussen professionals, uitgaande van een benadering van geval tot geval.

FAMIMOVE
PROTECTION OF FAMILIES ON THE MOVE

FAMILJER I RÖRELSE:
PROJEKTET SYFTAR TILL ATT KOPPLA SAMMAN DEN INTERNATIONELLA FAMILJERÄTTEN OCH MIGRATIONSRÄTT SAMT ATT FÖRBÄTTRA OCH EFFEKTIVISERA TILLÄMPNINGEN AV PRINCIPEN OM BARNETS BÄSTA I GRÄNSÖVERSKRIDANDE CIVILMÅL

HUVUDSAKLIGA FRÅGOR FÖR PROJEKTET

Co-funded by the European Union under the JUST-2022-JCOO program

Om FAMIMOVE

FAMIMOVE är ett projekt som genomförts av sju europeiska universitet på uppdrag av Europeiska kommissionen under JUST-2022-JCOO-programmet. FAMIMOVE står för "Families on the Move: The Coordination between International Family Law and Migration."

Projektet handlar om de svåra utmaningar som individer, juridiska institutioner och samhället möter när familjer korsar gränser och migrerar till EU. FAMIMOVE försöker belysa de, ofta förbisedda, juridiska svårigheterna i gränssnittet mellan internationell familjerätt och migrationsrätt eftersom insatserna är höga: tydliga och effektiva juridiska strukturer är avgörande för att säkerställa fredliga och rättvisa metoder. FAMIMOVE har ökat ömsesidig medvetenhet om skärningspunkterna mellan dessa områden. Projektet har också förbättrat dialogerna mellan intressenter, akademiker och praktiskt verksamma jurister.

FAMIMOVE:s centrala mål var att förbättra situationen för barn och familjer i rörelse genom att nå en bättre förståelse för frågor om mänskliga rättigheter och förbättra samordningen mellan dessa politikområden.

Universitet som deltar

Maastricht University

Lunds Universitet

Università degli Studi di Milano Bicocca – Dipartimento di Giurisprudenza – School of Law

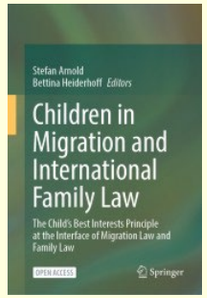
Universität Münster

Ghent University

ELTE Eötvös Loránd University

UVSQ Université Paris-Saclay

Extra information

https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-71598-3?sap-outbound-id=327B22A59279B697C12520431B4F9EDE33D1E96A

FAMIMOVE samfinansieras av Europeiska unionen.
Åsikter och uppfattningar som uttrycks är dock endast författarnas och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens eller Europeiska kommissionens. Varken Europeiska unionen eller Europeiska kommissionen kan hållas ansvariga för dem.

Förmyndarskap

Förmyndarskap säkerställer att minderåriga är juridiskt representerade och åtnjuter skydd, vård och utbildning. Detta är särskilt viktigt i samband med familjer som flyttar: Förmyndarskap är avgörande för att skydda minderåriga ensamkommande flyktingar. Ändå är EU-medlemsstaternas principer för att utse vårdnadshavare i samband med migration inte tillfredsställande. Problemen är bland annat övervakning och personalbrist.

- **FAMIMOVE undersökte möjliga sätt att förbättra praxis för förmyndarskap i EU:s medlemsstater.** I alla medlemsstater måste det till exempel säkerställas att minderåriga som kommer till EU utan sina föräldrar får en vårdnadshavare utsedd så snart som möjligt. Att förbättra praxis om förmyndarskap möter dock avsevärda svårigheter. Europeiska unionen har ingen behörighet att fastställa materiella regler om förmyndarskap på familjerättens område. Reglerna om förmyndarskap återfinns således i de enskilda medlemsstaternas materiella familjerätt. Naturligtvis måste medlemsstaterna följa EU-stadgan, konventionen om mänskliga rättigheter och barnkonventionens standarder. Men det verkar som om dessa skyldigheter inte följs i alla fall.
- FAMIMOVE visade hur EU:s internationella familjerätt, särskilt Bryssel II ter-förordningen, kan erbjuda instrument för att förbättra situationen. Projektet syftade också till en bättre förståelse av frågor i gränssnittet mellan internationell familjerätt och migrationsrätt. En av dessa frågor är frågan om vilka minderåriga som kan kategoriseras som "ensamkommande". FAMIMOVE undersökte hur dessa frågor relaterar till 1996 års Haagkonvention. Projektet syftade också till att stärka det gränsöverskridande samarbetet i frågor som rör förmyndarskap.

Tidiga äktenskap

Över hela världen är tidiga äktenskap fortfarande utbredda, särskilt i utvecklingsländer; Afrika söder om Sahara, Sydasien, Latinamerika och Karibien, men även i Mellanöstern och Nordafrika. Fenomenet har blivit synligare i Europa sedan unga makar från länder som Syrien eller Afghanistan har flytt till Europa till följd av inbördeskrig eller politisk förföljelse.

- FAMIMOVE utforskade den politiska och kulturella bakgrunden till tidiga äktenskap. Projektet förklarade de utmaningar tidiga äktenskap innebär för europeiska rättssystem. FAMIMOVE analyserade de relevanta lagarna och diskuterade de olika institutionella förutsättningarna för tidiga äktenskap. Den mest kontroversiella frågan gäller erkännandet av tidiga utländska äktenskap som är giltigt i det land där de ingåtts.
- FAMIMOVE erbjöd en jämförande utvärdering med fokus på svensk, tysk och österrikisk rätt. Projektet lade tonvikten på de mest utsatta personernas bästa – i synnerhet unga kvinnors bästa, som statistiskt sett i de flesta fall är den yngre maken i tidiga äktenskap. På den grunden visade projektet hur flexibla tillvägagångssätt – som det österrikiska – tillåter institutioner att skipa rättvisa genom noggrann analys från fall till fall.
- **FAMIMOVE avslöjade** vidare **varför strikta metoder för icke-erkännande** – som den svenska och tyska metoden – **syftar till ett symboliskt "förbud" av tidiga äktenskap samtidigt som de inte skyddar de mest skyddsvärda personernas intressen**. Projektet diskuterade hur lagstiftningens rättsvårdande funktion allvarligt kan äventyras om den dagliga politiken gör intrång i rättens område.

Kafāla

Erkännandet av kafāla är i skärningspunkten mellan internationell familjerätt, mänskliga rättigheter och migrationsrätt. Kafāla är en skyddsåtgärd för barn i länder med sharialagstiftning, med olika egenskaper i dessa stater. Särskilt utmanande är att det är en åtgärd som är okänd i EU:s medlemsstater. När det gäller familjer i rörelse står EU:s medlemsstater inför problemet, om och hur kafāla arrangemang kan erkännas.

- FAMIMOVE analyserade jämförande EU-medlemsstaternas olika synsätt vad gäller denna fråga, och undersökte också skillnaderna mellan kafāla och adoption. **FAMIMOVE betonade att barnets bästa måste vägleda erkännandet av kafāla.**

Enligt artikel 20 i barnkonventionen är kafāla en alternativ form av omsorg för barn som tillfälligt eller permanent berövas sin familjemiljö. Artikel 33 i 1996 års Haagkonvention tillhandahåller en obligatorisk samrådsmekanism mellan avtalsslutande stater (inklusive alla EU:s medlemsstater), som syftar till att säkerställa att tillräckliga skyddsåtgärder genomförs vid beviljande av en gränsöverskridande kafāla, vilket underlättar dess erkännande i de avtalsslutande staterna. Praxis visar dock att artikel 33 ofta inte tillämpas tillräckligt eller inte alls.

EU-domstolen har gett viss vägledning i hanteringen av kafāla i mål C-129/18 - SM. Dessutom har Europadomstolen berört kafāla i bland annat fallet Chbihi Loudoudi m. fl. mot Belgien (ansökan nr 52265/10). Denna vägledning är dock inte heltäckande och den täcker inte alla faktascenarier.

- FAMIMOVE ökade medvetenheten om den befintliga mångfalden av kafālas och varnade för riskerna med trafficking. Det uppmuntrade också kommunikation mellan yrkesverksamma med ett tillvägagångssätt från fall till fall.